

PETRA DVOŘÁKOVÁ JÁ JSEM HLAD

PŘÍBĚH O ZÁPASU S MENTÁLNÍ ANOREXIÍ,
HLEDÁNÍ, CESTĚ A NÁVRATU
K ŽENSKÉ DUŠI

HOST

PETRA DVOŘÁKOVÁ / JÁ JSEM HLAD

PETRA DVOŘÁKOVÁ

JÁ JSEM HLAD

PŘÍBĚH O ZÁPASU S MENTÁLNÍ ANOREXIÍ,
HLEDÁNÍ, CESTĚ A NÁVRATU K ŽENSKÉ DUŠI

BRNO 2014

© Petra Dvořáková, 2009

Photography © Věra Stuchelová, 2009

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2009, 2014
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-060-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-061-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-062-3 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-063-0 (Formát MobiPocket)

Nikdy jsem nevlastnila panenku Barbie, nikdy jsem netoužila stát se modelkou, a dokonce pro mě nikdy nebyla otázka vlastního vzhledu nijak zvlášť důležitá. Přesto jsem ve svých šestadvaceti letech onemocněla mentální anorexií. A málem zaplatila životem.

15. 2. 2008

Dear Joss,

někdy si myslím, že všechno to moje psaní a novinářina je jen taková hra, která by nikdy nemohla existovat, kdyby můj život nebyl takový, jaký je. Zdá se mi, že nepíšu vlastně nic, co bych neprožila. Budu ti vyprávět všechny, i nepatrné události, které utvářely mé ženství, přepisovaly se v mé duši do jeho konkrétních projevů a přivedly mě až k hranici mezi životem a smrtí. Ani já, ani ty však nesmíme zapomínat, že náš život díky naší schopnosti pamatovat si podléhá neustále různým formám interpretace, které pod vlivem dalších událostí takřka kontinuálně reinterpreтуjeme. Podstatné je, že tyto neustálé interpretace a reinterpreтуace ovlivňují naše myšlení a chování. Dříve než ti začnu o sobě něco vyprávět, chci, abys tohle měla neustále na mysli. Protože tak, jak ti jednotlivé události sděluji, tak jsem je prožívala, tak si je interpretuji a na základě svých interpretací hledám své cesty i své uzdravení.

V HLÍNĚ

věk 24 hodin | výška 52 cm | váha 3 000 g

Pro svoji mámu jsem začala existovat dnem narození. Později mi vyprávěla, že těhotenství do posledního okamžiku prožívala jako *pouze svoji* existenci. A břicho bylo na ní něco divného — přidaného a přilepeného. Nepřemýšlela prý o tom, že uvnitř je dítě, které ji vnímá. Že je tam nějaká nová bytost, se kterou by měla komunikovat nebo ji alespoň brát na vědomí. Byla jsem prý neplánované dítě, i když to rozhodně neznamenalo, že jsem byla odmítaná. Rodiče si další dítě přáli, jen jsem se narodila v době, kdy se oba hodně honili a dřeli. Starší sestra byl rok, bydleli jsme v rozestavěném domě, stěhovali se z místnosti do místnosti. Rodiče mi o mém dětství moc nevyprávěli, a tak jsem byla vždycky pyšná na to, že jsem si uchovala několik velmi časných vzpomínek. Ta první je na můj dudlík ve tvaru modré kytky se žlutým středem. A potom si zřetelně vybavuji, jak stojím doma na chodbě, která je vydlážděná modrobílými dlaždicemi. Držím v rukou dětskou skleněnou láhev a ona mi pomalíčku vykluzuje. Snažím se ji ještě zachránit a přitlačit si ji na kolínko. Ale láhev přesto padá na zem a roztříští se na tisíc kousků. Připadá mi to jako katastrofa, pláču, ale babička mě chlácholí. A pak další vzpomínka: ležím v postýlce a mám na sobě jen punčošky. Zedníci pracují na fasádě a jeden z nich na

mě kouká přes okno. Rychle se začnu v postýlce schovávat, aby mě neviděl.

Myslím, že jsou to vzpomínky z období před třetím rokem života, protože nepředpokládám, že bych ještě ve třech letech pila z kojenecké láhve a měla dudlík.

Z pozdějších let si vzpomínám na to, jak jsem strašně ráda vařila. Jako malička jsem vždycky nasypala do misky nudle, nalila na ně vodu a usilovně míchala a míchala, rukávek od košilky vykasany... A připadala jsem si dospělá, velká a silná. Jako moje máma nebo babička, když vařily.

V pěti letech jsem upekla svoje první buchty. Neměla jsem to tenkrát vůbec promyšlené. Jen jsem začala něco kutit z mouky a vody a najednou mi to připadalo jako těsto. Přidala jsem kvasnice, jak jsem to vídala u babičky, a položila misku na topení. Když to doopravdy začalo kynout, nadšeně jsem za ní běžela. Pomohla mi zamotat čtyři buchty a upekla je v malém kastrůlku. Byla jsem šťastná. Od malička jsem byla kutilka, ale dobrá hospodyňka už ne. Bavilo mě vymýšlet, tvořit; v tom jsem byla umělec. Ovšem běžné domácí práce moc tvůrčí nebyly, takže jsem je šidila, jak jsem mohla. Například uklízení hraček mi od raného dětství dělalo problémy. Pokud už ke mně tehdy patřila nějaká jednoslovná charakteristika, tak máma do mě vtiskla slovo „bordelářka“.

Můj problém však nepředstavovala jen nepořádnost, ale hlavně můj temperament. Byla jsem tvrdohlavá a zbrklá. Všechno jsem chtěla mít hned, udělat to hned, dokázat to okamžitě. Nikdy jsem neuměla být mírnou, kultivovanou holčičkou. Když mi máma dala sukýnku, klidně jsem si v ní sedla na cestu před domem, házela do ní hrstičky prachu a potom ho s požitkem vysypávala a dělala, že čůrám. Ale nemyslím si, že bych byla klučíčí typ. Jen jsem prožívala přítomnost s plným nasazením, *absolutně*. Tohle je asi nejlepší charakteristika. Když jsem jedla, tak jsem prostě jedla. S otevřenou, umazanou pusou, mlaskala jsem a srkala. Nedokázala jsem to zvládnout jinak, ani když mě za to rodiče napomínali. Abych se aspoň

trochu ovládla, musela jsem se strašně soustředit. A to se, zvláště u dítěte, nedá dlouho vydržet.

Jako dítě jsem žila ze svých fantazií. V nich existoval můj skutečný svět. Často jsem si představovala, jak někde venku hrozí neznámé nebezpečí a my, celá rodina i s příbuznými, jsme pohromadě v jedné místnosti. Máme tam všechno potřebné k životu a je nám spolu dobře. Tohle snění ve mně vždycky vyvolávalo nádherný pocit bezpečí. Líbila se mi pevná pospolitost.

A taky si vzpomínám, že jsem jako malá holčička, snad čtyřletá, mívala erotické představy. Dnes už si nevybavuji konkrétní obrazy, spíš jen pocity, které jsem tehdy prožívala. Byly hodně intenzivní a uklidňovalo mě to. Vnímala jsem při tom své tělo a cítila se s ním úplně spojená. *Já* bylo totéž co *tělo*. Byl v tom silný pocit vlastní identity.

Když se vracím do minulosti, neuvědomuji si, že bych jako dítě zažívala skutečný strach z ohrožení. Spíš jakousi nesoudržnost. Často se mi zdávaly strašné sny. Budila jsem se z nich s křikem a pláčem. Jeden sen se opakoval. Stojím na dvoře u našeho domu, jdu do stodoly a tam všechno hoří. Vidím tam u hromady dřeva polonahého umučeného muže. Vyběhnu ven a naráz mám křídla. Obrovská musí křídla. Chci se rozběhnout, abych mohla vzlétnout a letět za mámou. Rozbíhám se, utíkám k vrátkům — už už se vznáším — a v té chvíli se objevuje babička a křídla mi utrhne. Rázem jsem bezmocná. Ještě chvíli se držím vrátek, ale vím, že už je prohráno.

Sny o létání mě provázely až do dospělosti, vznášela jsem se třeba jen kousíček nad zemí. Ale letěla jsem.

I když to tak nemusí podle mého snu vypadat, ke své babičce z matčiny strany jsem měla od dětství silné pouto. Dokonce mám daleko jasnější vzpomínky na babičku a dědečka, kteří s námi v domě žili, než na své rodiče. Babička byla ta ustaranější, vážnější, dědeček se nám věnoval, četl pohádky, hrál s námi Člověče, nezlob se!, vyprávěl o svém mládí a o válce. Byl to především on, který mě ovlivnil v mém zájmu o malování.

Sedávala jsem s ním a se sestrou v kuchyni a kreslila. Dědeček často kreslil podle předloh, hlavně podle Ladových nebo Alšových obrázků. Čas od času jsem ho přemluvila, aby mi ukázal věci, které dělal v mládí. Připadalo mi to kouzelné — Žižka na koni nebo realistický portrét prezidenta Masaryka. Nejraději jsem měla jednu jeho kresbu tužkou, na které byla postava mladé ženy, dnes bych řekla vyloženě prvorepublikové konstituce. V dospělosti jsem si na tu kresbu vzpomněla a chtěla si ji pověsit na zeď, ale už jsem ji nenašla. Moje máma taky zdědila výtvarné nadání, ale nikdy nevybočila z kreslení podle předlohy. Já už tvořila ze své fantazie, obkreslovat mě nebavilo. Zajímaly mě různé techniky, kombinovala jsem temperu s pastely, vyráběla jsem modelovací hmoty, ze kterých jsem lepila plastické obrazy. Na klasickou kresbu jsem naopak nikdy nebyla dost precizní.

Babička s námi netrávila zdaleka tolik času jako dědeček. Přesto pro mě byla nejdůležitější ženou v životě. Byla silná a tvrdá vůči bolesti, dokázala ji skrývat a nikdy nenaříkala. Máma občas tvrdila, že v tomhle jsem po ní. Jako mladičká měla babička těžce nemocnou maminku. Nikdo z rodiny už pořádně nevěděl, co jí vlastně bylo. Věděli jsme jen, že mívala strašlivé bolesti hlavy. Říkalo se, že se jí kdysi nachladily nervy a od té doby nesnesla hluk a musela ležet. Babička jako malá holka vstávala ve tři ráno, prala a uklízela, potom teprve mohla jít do školy. Myslím, že vychodila pět tříd obecné školy. A kvůli své mamince taky opustila svou životní lásku. On chtěl, aby se za ním odstěhovala, ale ona zůstala doma. Když se později vdala, byl to sňatek spíš z rozumu. Dědeček mi vyprávěl, že na sebe s babičkou tak nějak zbyli. Byl o osm let starší, bydleli kousek od sebe. Jejich první holčička zemřela, když jí byly čtyři měsíce. Dostala bronchitidu, babička ji odvezla do nemocnice a za dva dny přišel telegram, že holčička je mrtvá. Nikdy se s tím nevyrovnala. Nedokázala o tom ani mluvit. Jen jednou, to už jsem sama měla děti, přinesla babička malou fotku. Byla na ní její holčička v rakvičce. S věnečkem na hlavě, vypadalo to, jako by spala. Bylo to jedinkrát, co jsem tu fotku viděla.